

VSV GELDERSE VALLEI

PROTOCOL BADBEVALLINGEN IN ZGV

Doel:

Het bieden van een extra optie ter pijnstilling van de weeën. En het bieden van een extra optie/houding om te bevallen.

Voordelen:

- Ontspanning, zowel van de spieren als van de psyche. Hierdoor wordt meer endorfine aangemaakt en dit werkt pijnstillend.
- Ontsluitingsfase kan door de ontspanning en warmte sneller verlopen, met name in de actieve fase van de bevalling.
- Gewichtloosheid, waardoor dit ook een goede houding is voor patiënten met rug/bekkenklachten.
- Uitdrijvingsfase over algemeen sneller en door het warme water wordt het perineum soepeler. Hierdoor ook minder perineumletsel.
- Vloeier overgang voor de baby van in het vruchtwater in het warme badwater en direct huid op huid met de moeder.
- Psyche: vermindering angst en spanning en toename zelfbeheersing. Beter terugkijken op bevalling.

Bevoegdheden en verantwoordelijkheden:

Tot nader order enkel PKP door 1^e lijns verloskundige in bad.

De gynaecoloog, arts, klinische verloskundige, eerstelijnsverloskundige of verloskundig actieve huisarts is verantwoordelijk voor het leiden van de partus in bad.

Bij een poliklinische partus is de eerstelijnsverloskundige of de verloskundig actieve huisarts verantwoordelijk.

Bij een klinische partus de gynaecoloog, arts of klinisch verloskundige.

De verpleegkundige assisteert de parteur en begeleidt de aanstaande ouders in een coachende rol.

Indicatie:

- Ter pijnstilling en opvangen van de weeën bij een a terme gezonde zwangere (tussen 37 en 42 weken)
  - Aan te raden vanaf moment dat patiënten in de actieve fase van de ontsluiting zitten. Hiervoor kan het warm water en de ontspanning juist voor vermindering van de weeën zorgen.
  - Na twee uur in het bad neemt het effect van het warme water af. Hier is onderzoek naar gedaan zie: De gate controle of pain (Waterbirth: Janet Balaskas). Een positieve sensatie gaat over de negatieve pijnsensatie heen. Dit houdt ongeveer ander half tot twee uur aan. Daarna is het goed om van houding te veranderen, het bad uit te stappen bijv. naar het toilet te gaan. Wanneer men daarna opnieuw het bad in stapt, is de werking van het warme water weer optimaal en helpt het water weer te ontspannen en het lichaam van de vrouw te dragen.
- Partus in bad bij fysiologisch verloop van ontsluiting en uitdrijving

Contraindicatie:

- Premature partus /PPROM
  - PROM (gebroken vliezen zonder weeën/in partu zijn)
  - LGV
- De barende mag pas het water in wanneer de contracties regelmatig en krachtig zijn en het kind voldoende is ingedaald. Het moment van in bad gaan, gaat dan in overleg met de arts assistent/klinisch verloskundige. Zodra de weeën doorzetten en er ontsluiting op gang komt kan de barende het water in als zij daar behoefte aan heeft. Temperatuur controle van de zwangere met gebroken vliezen wordt geadviseerd.
- Patiënten met epidurale anesthesie of remifentanyl
  - Patiënten die een fluxus/MPV/schouderdystocie of totaalruptuur in anamnese hebben. (zij kunnen wel in bad de ontsluitingsweeën opvangen)

- Patiënten waarbij er sprake is van een suboptimaal CTG
- Overgewicht, BMI > 35 (hierdoor lastig in en uit bad bij complicaties) ??
- Immobiliteit (hierdoor lastig in en uit bad bij complicaties)
- Ernstige hypertensie/preëclampsie
- Kind in stuitligging of gemelligraviditeit (zij kunnen wel in bad de ontsluitingsfase opvangen)
- Verwacht groot kind/macrosomie

Patientenvoorlichting:

Voorafgaand met patiënte en partner beleid rondom badbevalling bespreken.

- Bad opzetten, vullen, tussendoor bijvullen met warm water, legen en schoonmaken door eerstelijns verloskundige en partner. Deze blijven ook verantwoordelijk voor het opruimen/schoonmaken van het bad. De verpleegkundige assisteert hierbij waar nodig. **(tot nader order enkel PKP door 1^e lijns verloskundige)** Zie ook bijlage tav hygiëne en infectiepreventie.
- Aangeven dat de parteur verantwoordelijk is en beslist of mevrouw in bad kan en of de partus in bad gedaan kan worden of niet. En dat hier altijd gedurende de bevalling van afgeweken kan worden
- Kosten: 77,50 euro. Dit is voor een disposable pakket. Inhoud: Disposable hoes, aan- en afvoerslang, steriele lange handschoenen en schepnetje. Het bad wordt verder gratis ter beschikking gesteld. Dus er wordt geen 'huur' voor het bad gevraagd. Zwangeren dienen dit pakket van te voren te bestellen (dus bij bekende wens vooraf aan partus in zwangerschap) bij de 'Oerbron'. Zij hebben kant en klare pakketten hiervoor samengesteld. Indien deze niet gebruikt worden kunnen zij deze alsnog terugsturen en geld terugkrijgen. Als men geen pakket heeft en tijdens de partus poliklinisch alsnog in bad willen kan dit zeker. Er zijn twee disposable pakketten op voorraad. De kosten blijven 77,50 euro om weer een nieuw pakket aan te vragen.
- Partner mag erbij maar wel in zwembroek.
- Advies meenemen van groot badlaken om af te drogen.

Verloop/Werkwijze:

- Het bad en alle benodigdheden liggen in de badkamer op de gang.
- Handleiding opzetten/legen bad is te vinden in de transparante 'box' in de badkamer waar ook de pompen in zitten. (PM: hierin zit ook een reparatie kit)
- Arbotechnisch:
Als verloskundige/arts assistent of verpleegkundige is de belasting van je rug iets waar aandacht voor nodig is.
  - Probeer niet al te veel over de badrand te leunen.
  - Gebruik een laag krukje of een bal om op te zitten en op deze manier de bevalling te volgen.
  - Zorg er voor dat je knieën gebogen zijn als je over de badrand buigt of ga op je knieën zitten. Buig altijd vanuit je knieën en heupen en niet vanuit je rug.
  - Als je je steeds bewust blijft van een goede houding kunnen rugklachten voorkomen worden.
 De kans op rugklachten zijn bij waterbevallingen niet groter dan bij andere bevallingen (Garland, 1995)
- Na twee uur in het bad neemt het effect van het warme water af. Soms kunnen de weeën ook afnemen door het warme water. Geadviseerd wordt dan ook om a 2uur van houding te veranderen en even uit bad te gaan. Bijvoorbeeld voor toiletgang en/of te toucheren. Het bad kan dan tussentijds ook opnieuw gevuld worden met warm water.
- Adviseer de barende ook regelmatig te drinken om uitdroging te voorkomen.
- Persdrang kan uitblijven of minder duidelijk zijn door verminderde zwaartekracht in bad. Eventueel kan een hurkhouding dit verbeteren.
- Dragen van schort
- Dragen van lange handschoenen: De KNOV, heeft haar leden aangeraden handschoenen te gebruiken tijdens een badbevalling. Er zijn meerdere soorten handschoenen in omloop. De beste zijn de gynaecologische handschoenen die over de elleboog gaan. De pasvorm is goed, er zijn geen scherpe randjes en de handschoenen kunnen niet scheuren. De handschoenen zijn steriel per paar verpakt met een extra manchet tot over de

elleboog. De handschoenen zijn verkrijgbaar in de maten small, medium en large. Het beste is te kiezen voor een iets kleinere maat, deze sluit dan beter af.

- Hands off
- Ondersteuning perineum tijdens uitdrijving: Een spiegel op de bodem van het bad en een lampje daarop gericht geeft voldoende zicht als het water niet al te veel in beweging is.
De elasticiteit van de huid neemt toe in warm water, bovendien kan de barende door de verminderde zwaarte kracht beheerster persen. Dit bevordert een gecontroleerde geboorte van het hoofd met minimale interventie van de verloskundige.
Als je het niet goed kan zien kan je vragen de barende een meer liggende positie aan te laten nemen met de buik boven water zodat je haar kunt coachen en haar perineum kunt ondersteunen.
- Pathologie (voorkomen) in bad
  - Contra- indicaties niet in bad
  - Schouderdystocie:
Bij twijfel vordering en trage uitdrijving bedacht zijn op schouderdystocie en eventueel besluiten patiënte voor het laatste stuk van de partus op bed te laten liggen.
Indien toch in bad schouderdystocie:
    - Als de barende op haar hurken zit of met haar rug tegen de badwand aan of leunend tegen haar man, dan trek je de vrouw mee. Op deze manier geeft de barende gewoon met jou trekken mee en dat heeft weinig zin, maar je kunt wel voelen of de schouders echt vast zitten of niet.
    - All fours en handgrepen volgens protocol.
  - Navelstrengomstrengeling:
    - Bij losse omstrengeling over caput of over lijfje afschuiven.
    - Bij strakke omstrengeling de barende laten opstaan om af te navelen. LET OP, kind wordt dan boven water geboren en dan ook niet meer onder water brengen.
- Tijdens uitdrijving feces weghalen dmv schepnetje.
- Baby even in water maar binnen < 30sec boven water HOH, daarna niet meer onder water, Muts+doek
- Afnavelen in bad
- Oxytocine volgens protocol. Intramusculaire injecties kunnen ook in bad/onder water gegeven worden. Je kan eventueel ook beslissen mevrouw uit bad te laten gaan voor injectie en geboorte placenta.
- Geboorte placenta op bed
- Na geboorte placenta direct beginnen met afwatering via afvoerslang + dompelpomp. Dit om te voorkomen dat er een stagnatie in doorstroming van patiënten komt. De eerste lijns verloskundige en partner blijven ook verantwoordelijk voor het opruimen/schoonmaken van het bad. De verpleegkundige assisteert hierbij waar nodig.
- Schoonmaken zie bijlage tav hygiëne en infectiepreventie.
- Afvoerslangen+hoes weggooien, bad verder reinigen en opbergen.
- Evaluatie met patiënte, partner, parteur en verpleging.

Beoordelaar(s):

Auteur en aanspreekpersonen:

Sanne van Barneveld (klinisch verloskundige), Paul van de Weg (gynaecoloog), Lies van Leeuwen (unithoofd)

Opgesteld april 2015
Herzien april 2019

BIJLAGEN:

Van: Griffioen, Wessel

Verzonden: woensdag 24 september 2014 12:54

Aan: Weg, P. van de; Haan, Karin de; Hopman, E.H.

CC: Schep, Jan Willem; Honderdors, Angelique

Onderwerp: FW: Bevalbad antwoord op vragen

Beste allen,

Gewicht van ca. 615 kg is gezien de afmetingen van het bad geen probleem.

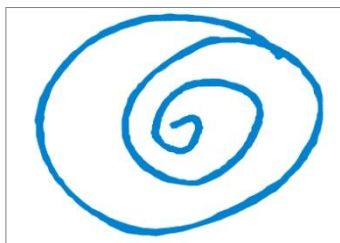
M.b.t. de aandachtspunten als vullen en legen van het bad, de schoonmaak/reiniging van het bad (wie gaat dit doen?) is het gewenst dit vooraf met andere afdelingen te bespreken als zij hierin een rol moeten gaan hebben.

Voor de proefplaatsing is mijn advies om ook de afdeling ziekenhuishygiëne te betrekken.

Met vriendelijke groet,

Wessel Griffioen

Manager Facilitair Bedrijf
Ziekenhuis Gelderse Vallei
Tel. (0318) 89 2500
www.geldersevallei.nl

De Oerbron vof

Tel: +31 35 5316733

Fax: +31 35 5388919

E-mail: info@oerbron.nl

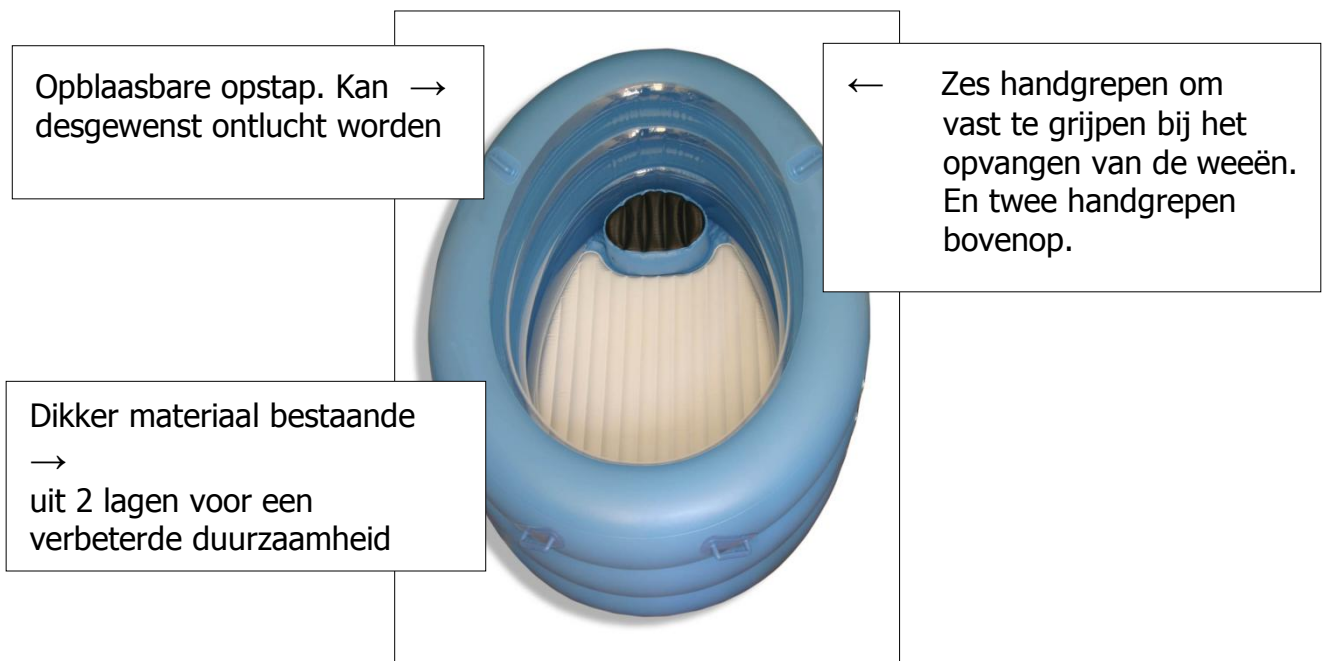
Site: www.oerbron.nl

Introductie van een Nieuw opblaasbaar bad voor ziekenhuizen en geboortecentra

Sinds enige tijd is er in Nederland en België ook een opblaasbaar bad beschikbaar voor waterbevallingen in ziekenhuizen en geboortecentra naast het opblaasbare bad voor thuisbevallingen. In Engeland heeft men al met veel succes beide baden in gebruik. Als officiële importeur zijn we trots het **Birth Pool in a Box Professional** te kunnen introduceren. Dit bad is aangepast aan de eisen die voor een ziekenhuis of geboortecentrum gelden. Het **Birth Pool in a Box Professional** kan keer op keer gebruikt worden. Dit in tegenstelling tot het opblaasbare bad voor thuisbevallingen voor particulieren. Het Birth Pool in a Box Professional bad is gebaseerd op het ontwerp van het gewone opblaasbaar bad met de volgende aanpassingen:

Verbeteringen	Voordelen
De dikte van het materiaal is verhoogd	Verbeterde stevigheid en duurzaamheid

van 0.38 mm naar 0.55 mm. De bodem is 7,5 cm dik	
Extra dikke vervangbare hoes, speciale ziekenhuis hoes	Verbeterde duurzaamheid en extra bescherming tegen een lek (hoewel nooit voorgekomen)
Ingebouwde instap en zitje. Eventueel kunt u deze leeg laten lopen	Vergemakelijkt het in- en uitstappen van het bad. Kan ook als zitplaats gebruikt worden om tijdens de weeën en na de bevalling
Twee handgrepen op het bad bij de instap en twee handgrepen aan de buitenkant van het bad.	Aangrijppunten om de weeën op te vangen of om het bad in of uit te stappen.
Afdekhoes	Om het bad tijdens het vullen en totdat de zwangere in bad gaat, op temperatuur te houden.
Cup Holder	

Afmetingen

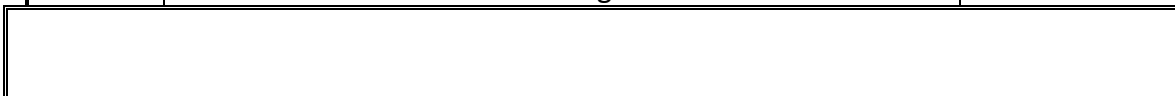
Binnenmaat		Buitenmaat	
<i>Lengte</i>	142 cm	<i>Lengte</i>	193 cm
<i>Breedte</i>	114 cm	<i>Breedte</i>	165 cm
<i>Hoogte</i>	069 cm	<i>Hoogte</i>	076 cm

De watercapaciteit van het grote ovale plastic bad is, gevuld tot een diepte van 56 cm, 615 liter.

Hospitaal bad programma

Optie 1	Gratis bad met een verplichte afname van 20 hoezen Kosten van de bevalling: € 32	€ 750
Optie 2	Bad met 10 hoezen en badpakket Kosten van de bevalling: € 52	€ 675
Optie 3	Bad zonder hoezen Kosten van de bevalling: afhankelijk van het aantal. Hoezen kunnen door ouders aangeschaft worden	€ 300

Badpakket

Deze producten kunnen als pakket of afzonderlijk aangeschaft worden:

aanvoerslang 10 meter	€ 19.50
afvoerslang 10 meter	€ 28.00
elektrische pomp om het bad op te pompen	€ 25.00
set kraankoppelingen	€ 10.00
elektrische pomp om het water af te voeren	€ 29.00
Opstapje	€ 5.00
Badthermometer	€ 9.95
Anker	€ 7.95

Het nieuwe Hospitaal bad heeft een garantie van 2 jaar. Als u binnen deze termijn niet tevreden bent dan wordt het bad **gratis** vervangen.

Protocol bevalbad afd. infectiepreventie.

Beschermende maatregelen zorgmedewerkers

Het bevalbad is voor vrouwen die i.p. geen hulp nodig hebben bij de bevalling.

Indien de verpleegkundige en/of verloskundige toch een interventie verricht onder water dan zijn lange handschoenen tot ver over de ellebogen geïndiceerd.

Motivatie: het water kan gecontamineerd zijn door het vruchtwater, ontlasting, bloed.

Draag een plastic schort over je uniform.

Trek een droge uniform aan als deze toch nat wordt.

Binnenhoes bevalbad

Binnenhoes volgens de instructies van “de Oerbron” verwijderen en weggoaien.

Draag hierbij handschoenen.

Buitenzijde bevalbad en binnenzijde nadat hoes verwijderd is

Schoonmaken met Incidin Foam. Spuit het Foam op een wegwerpdoek maak vervolgens de oppervlakten schoon. De foam niet direct op het oppervlak spuiten i.v.m. aerosol vorming.

Aanvoer- en afvoerslangen

Weggoaien na eenmalig gebruik.

Motivatie: het is niet mogelijk om de slangen geheel droog weg te hangen. Water wat achterblijft in de slangen geeft bacteriegroei.

Dompelpomp

30 minuten in een bak met Incidin Plus 1 % oplossing leggen.

Incidin Plus doodt de evt. aanwezige micro-organismen.

Oplossing: een 1 % oplossing in **koud water** houdt in: 10 ml in 1 liter water.

Niet naspoelen of nadrogen.

Draag handschoenen en oogbescherming.